

MRF 2023.303

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 27. oktober 2023, j.nr. 21/01507

Ophævet og hjemvist fredningsdispensation til bygning og toiletvogn mv. til brug for windsurfere ved Vester Vandet Sø ved Natura 2000-område, da fredningsnævnet ikke havde foretaget en selvstændig væsentlighedsvurdering efter habitatreglerne, men blot henvist til kommunens (ansøgers) vurdering. Med forbehold herfor forelå umiddelbart et sådant tilfælde, at der kunne meddeles delvis dispensation fra fredningen. Dissens.

Fredningsnævnet for Nordjylland meddelte den 4. januar 2021 dispensation fra fredningen af Vester Vandet Sø til et projekt bestående af en bygning, parkeringspladser, indkørsel, skærmende beplantning og containere til opbevaring af surferudstyr i perioden 1. april til 1. oktober på en ejendom beliggende umiddelbart vest for Vester Vandet Sø i Thisted Kommune. Området var fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 19. april 1977 og havde til formål at sikre udsigten fra Klitmøllervej til Vester Vandet Sø samt klitplantagen syd for. Fredningen indeholdt bl.a. forbud mod visse former for bebyggelse og beplantning. Foruden at være fredet var Vester Vandet Sø omfattet af Natura 2000-område nr. 24, hvis udpegningsgrundlag bl.a. bestod af fuglearten rørdrum. Af ansøgningsmaterialet fremgik, at projektet havde til formål at forbedre forholdene for windsurfere og andre brugere af søen. Projektet skulle være offentligt tilgængeligt til gavn for almenvellet og rettet mod aktiviteter i dagtimerne, da der ikke ønskedes camping på arealet. I projektet indgik videre hensyn til trafikale forhold i området samt optimering af spildevands- og affaldshåndtering. Thisted Kommune havde som ansøger udarbejdet en Natura 2000-væsentlighedsvurdering (habitatscreening), hvoraf fremgik, at projektet ikke vurderedes at ville påvirke arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og heller ikke vurderedes at ville påvirke bilag IV-arter. Under fredningsnævnets behandling af sagen indkom en række bemærkninger, herunder fra Miljøstyrelsen, der bemærkede, at kommunen var ansvarlig for at foretage vurderingen i relation til Natura 2000-området og bilag IV-arter i området, hvorfor styrelsen ikke ville gå ind i de faglige vurderinger, men i øvrigt havde fundet, at de relevante forhold var belyst i kommunens vurdering. Fredningsnævnet fandt med dissens, at projektet ikke var i strid med fredningens formål, hvorfor der kunne meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3, idet Thisted Kommune som ressortmyndighed på området havde vurderet, at projektet ikke

ville påvirke arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget væsentligt, og da projektet med god afstand lå uden for Natura 2000-området og ikke ville påvirke bilag IV-arter. Afgørelsen blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening, der bl.a. gjorde gældende, at projektet var i strid med fredningens formål, at den afledte øgede færdsel ville påvirke Natura 2000-området negativt, og at fuglearten rørdrum ville blive fordrevet. Videre anførte klager, at kommunen som både ansøger og myndighed indtog en diskutabel dobbeltrolle. I relation til spørgsmålet om projektets forenelighed med fredningen delte Miljø- og Fødevarerklagenævnet sig i tre. Et flertal (4 mod 3) fandt, at det ansøgte ikke var i strid med fredningens formål, og fandt herefter, at der forelå et sådant tilfælde, som kunne begrunde dispensation, idet projektet ville understøtte områdets rekreative brug og forbedre trafikforholdene uden væsentligt at berøre udsigten. Dog kunne der ikke dispenseres til den del af det ansøgte, som omhandlede containere til udstyrsopbevaring, da dette ville være i modstrid med fredningsbestemmelserne, og der ikke forelå særlige grunde herfor, hvorfor denne del af afgørelsen blev ændret til et afslag. Et mindretal (2 medlemmer) fandt, at projektet ikke var i strid med fredningens formål, men at der ikke burde meddeles dispensation til projektet, bl.a. henset til den tætte placering på søen. Et andet mindretal (1 medlem) fandt, at projektet stred mod fredningens formål, hvorfor der ikke var hjemmel til at meddele dispensation. Herefter lagde nævnet til grund, at der kun kunne meddeles dispensation, hvis projektet ikke var i konflikt med habitatreglerne, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3, og at det skulle fremgå af fredningsnævnets afgørelse, at disse betingelser var opfyldt, jf. § 50, stk. 4. Et enstemmigt nævn fandt, at disse krav ikke var opfyldt, og at fredningsnævnets afgørelse (foruden den del, der vedrørte containerne) derfor skulle hjemvises til fornyet behandling, idet vurderingen efter habitatreglerne skal foretages af fredningsnævnet selv og ikke kan ske ved

MRF 2023.303

en henvisning til en væsentlighedsvurdering foretaget af ansøger. Ved den fornyede behandling skulle fredningsnævnet således foretage sin egen selvstændige vurdering af, hvorvidt en dispensation er i overensstemmelse med § 50, stk. 2 og 3, evt. ved at søge assistance hos Miljøstyrelsen. Endelig bemærkede nævnets ovennævnte flertal, at

der ikke med afgørelsen var taget endelig stilling til, om der kunne meddeles delvis dispensation til det ansøgte (foruden containerne), såfremt der ved den fornyede vurdering ikke fandtes forhold i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

***Kommentar:** Afgørelsen illustrerer, hvordan der efter habitatdirektivet stilles særlige krav til myndighedernes sagsbehandling, og at dette også gælder, når fredningsnævn meddeler dispensation fra fredningskendelser efter naturbeskyttelseslovens § 50, hvor fredningsnævnet skal foretage sin egen vurdering af dispensationens påvirkning af EU-beskyttet natur og ikke kan henvise til, at kommunen som ansøger har belyst og vurderet sagen. Denne kompetenceafgrænsning, der synes at volde flere fredningsnævn problemer, som det ligeledes fremgår af **MRF 2023.305 Mfk**, er imidlertid i overensstemmelse med EU-Domstolens dom i sag C-461/17 Holohan og hertil Pagh: Tfm 2020, s. 3.*

Delvis ændring samt delvis ophævelse og hjemvisning af afgørelse om dispensation til etablering af toiletbygning, parkeringspladser, indkørsel, skærmende beplantning og udstyrsopbevaring inden for fredning i Thisted Kommune

21/01507

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig dels afgørelse af 4. januar 2021 for så vidt angår udstyrsopbevaring inden for fredning på matr. nr. [m1], i Thisted kommune, til et afslag.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig dels afgørelse af 4. januar 2021 for så vidt angår etablering af toiletbygning, parkeringspladser, indkørsel og skærmende beplantning inden for fredning på matr. nr. [m1], i Thisted kommune, og hjemviser sagen til fornyet behandling ved fredningsnævnet.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, har behandlet sagen i nævnets læge afdeling 10, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 29. januar 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Thy og Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling Nordvestjylland i en samlet klage.

Klager har navnlig anført, at

- det ansøgte er i strid med fredningens formål og bestemmelser,

- Thisted Kommune tidligere har lovet ikke at bebygge ejendommen,
- øget færdsel i området vil kunne påvirke det nærliggende Natura 2000område,
- fredningsnævnet ikke har taget højde for det ansørgtes placering tæt ved Nationalpark Thy,
- projektet risikerer at hindre fremtidige naturgenopretningsprojekter, og
- det ansørgte forudsætter landzonetilladelse, byggetilladelse og dispensation fra søbeskyttelseslinjen.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1. Ejendommen/området

Ejendommen matr. nr. [m1], har et areal på 0,65 ha og består hovedsageligt af lysåbne græsarealer med mindre grupper af krat og træer. I den sydlige ende af ejendommen ligger en parkeringsplads, og samme sted er der i perioden 1. april til 1. oktober opsat en toiletvogn og to containere til opbevaring af surferudstyr. Ejendommen er omkranset af træer mod nord, øst og vest.

Området omkring ejendommen består hovedsageligt af åbne mark- og græsarealer med spredt mindre bebyggelse og beplantning. Umiddelbart vest for ejendommen ligger Vandet Sø (også kendt som Vester Vandet Sø), og det fremgår af sagsmaterialet, at søen ofte benyttes af surfere, der parkerer deres biler på ejendommens parkeringsplads og tilgår søen via en nærliggende gangbro i søens østlige ende. En stor del af de omkringliggende områder er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, herunder selve søen samt nærliggende mose- og engområder.

Vandet Sø er omfattet af Natura 2000-område nr. 24 Hanstholm Reservatet, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø (habitatområde nr. 24 og 220 samt fuglebeskyttelsesområde nr. 22). På udpegningsgrundlaget findes blandt andet fuglearten rørdrum (Y).

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 19. april 1977 om fredning af Vester Vandet Sø med omgivelser i Øster Vandet, Vester Vandet og Vang sogn i Thisted og Hanstholm kommuner.[4]

Fredningen har til formål at sikre udsigten fra Thisted-Klitmøllervejen (i dag Klitmøllervej) til Vandet Sø og klitplantagen syd for denne, samt at sikre søen med omgivelser på grund af naturvidenskabelige og landskabelige værdier. Fredningen indeholder blandt andet forbud mod bebyggelse, terrænændringer, busk- og træbeplantning, opstilling af skure og skæmmende indretninger samt benyttelse af arealerne som oplagsplads.

2.2. Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del har den 4. januar 2021 meddelt dispensation til etablering af en bygning, parkeringspladser, indkørsel, skærmende beplantning og containere til opbevaring af surferudstyr på ejendommen i perioden 1. april til 1. oktober. Dispensationen er givet med vilkår om, at containerne beklædes med træ, således at udstyrsopbevaringen skjules mest muligt.

2.2.1. Ansøgningen

Ansøgningen er indgivet af Thisted Kommune og vedrører dispensation til et projekt, der skal forbedre faciliteterne for windsurfere og andre brugere af søen. Projektet indebærer, at der skal etableres en ny indkørsel i den nordlige ende af matriklen og 27 parkeringspladser langs matriklens østlige side. Herudover skal der opføres en bygning på 32 m² indeholdende toilet, bad og omklædningsrum med en udkigsplatform på taget. Omkring bygningen skal der etableres en betonplint på 92 m² med bænke, udebrugere og vandpost. Endelig skal der placeres to containere til opbevaring af surferudstyr i perioden 1. april til 1. oktober hvert år. I den sydlige ende af arealet skal der etableres ny beplantning for at afskærme pladsen.

Det er i ansøgningen anført, at projektet vil være offentligt tilgængeligt og til gavn for almenvellet samt for flere brugergrupper ud over surf-interesserede, blandt andet vandrere, cyklister, fuglekiggere og børneinstitutioner. Projektet er rettet mod aktiviteter i dagtimerne, og der er f.eks. ikke pladstøbt grill, modsat andre lignende faciliteter i Thisted Kommune, da man ikke ønsker at facilitere camping på arealet.

Efter kommunens vurdering påvirkes udsigten fra Thisted-Klitmøllervejen ikke af det ansøgte. Med ansøgningsmaterialet er der indsendt billeder, der viser, at projektområdet er skjult bag et højdedrag set fra Thisted-Klitmøllervejen, og bag beplantning set fra søen. Beplantningen skal bibeholdes som en del af det ansøgte projekt.

Projektet vil ifølge ansøgningen endvidere sikre, at der sker adskillelse af hårde og bløde trafikanter, da der i øjeblikket er problemer med, at der i højsæsonen holder biler ude på vejen langs søen. Disse vil med det ansøgte projekt kunne flyttes til den nye parkeringsplads.

Herudover vil projektet bidrage til optimering af spildevands- og affaldshåndtering samt formidling af restriktionerne på søens benyttelse. Thisted Kommune har ligeledes anført, at Vandet Sø historisk set har været peget på som egnet til surfing, og at bedre faciliteter ved søen vil kunne bidrage til at friholde områdets andre søer for lignende aktivitet.

Det er Thisted Kommunes opfattelse, at der ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 5. februar 2015^[5] om supplerende fredning af Vandet Sø i Thisted Kommune er gjort op med muligheden for at surfe på søen, hvorefter der må windsurfes på søens østlige tredjedel i perioden fra 1. april til 1. oktober. Kommunen har endvidere henvist til en tidligere dispensation til en spejderhytte på 180 m² på matriklen,^[6] samt en dispensation til en gangbro med flydeplatform og informationsskilte i søens østlige ende inden for fredningen af selve søen og til parkeringsplads, toiletvogn og opbevaringscontainere til surferudstyr på den aktuelle matrikel.^[7]

Der er ifølge ansøgningen ingen naturtyper i selve projektområdet, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Derimod vil projektet indebære, at et engområde, der i dag anvendes til parkering, fremover kan føres tilbage til at være beskyttet eng.

Thisted Kommune vurderer heller ikke, at det ansøgte risikerer at hindre fremtidige naturgenopretningsprojekter. Kommunen har ifølge ansøgningen planer om et fremtidigt lavbundsprojekt på et tidligere søareal (Skadekær) øst for det ansøgte. Planerne er ikke endeligt afklaret, men kommunen vurderer, at de to projekter kan afskæres fra hinanden, hvorfor det ansøgte ikke hindrer et eventuelt fremtidigt lavbundsprojekt.

Thisted Kommune har i forbindelse med ansøgningen udarbejdet en Natura 2000-væsentlighedsvurdering, hvoraf fremgår, at projektet ikke vurderes at ville påvirke arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, og heller ikke vurderes at ville påvirke arter på habitatdirektivets bilag IV eller disses levesteder.

Endelig fremgår det, at Thisted Kommune er indstillet på at meddele de nødvendige landzone- og byggetilladelser samt dispensation fra søbeskyttelseslinjen, såfremt der opnås dispensation fra fredningen.

2.2.2. Fredningsnævnets behandling af sagen

Klager har indsendt bemærkninger af 14. oktober og 15. december 2020, mens Thisted Kommune har indsendt bemærkninger af 5. november 2020, ligesom parterne har udtalt sig til fredningsnævnets besigtigelse den 14. oktober 2020.

Klager har hovedsageligt anført i overensstemmelse med klagepunkterne, herunder at det ansøgte er i strid med fredningen, at Thisted Kommune tidligere har lovet ikke at bebygge ejendommen, at det ansøgte vil påvirke Nationalpark Thy og Natura 2000-området, samt at det ansøgte vil hindre fremtidig naturgenopretning ved Skadekær øst for søen. Herudover har klager anført, at de eksisterende betingelser for opbevaringscontainere til surferudstyr ikke bliver overholdt, idet containerne hidtil har stået på ejendommen hele året og ikke kun fra 1. april til 1. oktober. Desuden har klager bemærket, at der ikke kan lægges vægt på en tidligere dispensation til en spejderhytte på ejendommen, da der blev ansøgt om denne hytte til udskiftning af en allerede eksisterende hytte. Klager har derimod henvist til en anden afgørelse fra fredningsnævnet om afslag på dispensation til et kontor- og udstillingslokale inden for en anden fredning i området.[8]

Thisted Kommune har i sine bemærkninger anført, at de omtalte containere nu er fjernet uden for perioden 1. april til 1. oktober, og at der inden for denne periode foreligger tilladelse ved fredningsnævnets afgørelse af 31. marts 2016.[9] Kommunen har endvidere bemærket, at man subsidiært søger dispensation til projektet uden udstyrsopbevaringen. For så vidt angår Nationalpark Thy, har kommunen anført, at projektet er beliggende uden for nationalparken, og at nationalparken i 2016 udgav en rapport, der viser, at projektområdet er et sted, hvor der kan planlægges rekreative aktiviteter.

Vedrørende rapporten fra Nationalpark Thy, har klager supplerende anført, at kommunens brug af rapporten er misvisende, da rapporten alene angiver, hvilke arealer der er uforstyrrede, og ikke hvilke arealer, der kan anvendes rekreativt.

Friluftsrådet har den 8. oktober 2020 indsendt bemærkninger til ansøgningen, hvori foreningen anbefaler en dispensation til det ansøgte med henvisning til, at det ansøgte skjules bag eksisterende beplantning, udføres i neutrale farver, som passer til landskabet, og leder mennesker væk fra den mere sårbare natur andetsteds i området.

Fredningsnævnet har den 14. oktober 2020 afholdt besigtigelse af ejendommen med deltagelse af Thisted Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og en række bredejere. Thisted Kommune oplyste til besigtigelsen, at der i spidsbelastningsperioderne holder så mange biler på stedet, at de må parkere langs vejen, og at projektet vil separere færdslen til gavn for den bløde trafik. Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening udtalte sig i overensstemmelse med

klagepunkterne og de skriftlige indlæg, mens Thisted Kommune udtalte sig i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og de skriftlige indlæg. De fremmødte bredejere udtalte sig alle imod en dispensation. Disse udtrykte blandt andet bekymring for øget aktivitet på søen, skade på dyre- og fuglelivet, belysning ved bygningen, overnattende autocampister og bebyggelse i et fredet område.

Miljøstyrelsen har den 20. november 2020 bemærket, at Thisted Kommune er ansvarlig for at foretage vurderingen i forhold til Natura 2000-området og bilag IV-arter, hvorfor Miljøstyrelsen ikke går ind i de faglige vurderinger. Miljøstyrelsen har i øvrigt fundet, at de relevante forhold er belyst i kommunens vurdering.

Fredningsnævnet har ved sin afgørelse fundet, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, og udtrykt forståelse for ønsket om bedre publikumsfaciliteter for surfere og andre, der færdes i naturen.

Fredningsnævnets flertal har herefter stemt for en dispensation og lagt vægt på, at det ansøgte med sin størrelse og beliggenhed ikke er til gene for naturværdierne, samt at der er tale om et projekt til gavn for almenvellet. Flertallet har endvidere lagt vægt på, at projektet vil bidrage til at optimere affalds- og spildevandshåndtering, og at der efter det oplyste er behov for flere parkeringspladser.

Flertallet har ligeledes fundet, at det ansøgte ikke strider mod naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3. Flertallet har lagt afgørende vægt på, at Thisted Kommune som ressortmyndighed på området har vurderet, at projektet ikke påvirker arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget væsentligt, idet projektet er placeret uden for Natura 2000-området og med god afstand til kortlagte habitat-natur eller bilag IV-arter. Flertallet henviser endvidere til, at Thisted Kommune også har vurderet, at projektet ikke påvirker bilag IV-arterne, og at de potentielle levesteders økologiske funktionalitet bevares på minimum samme niveau.

Fredningsnævnets mindretal har stemt for et afslag på dispensation. Mindretallet har lagt vægt på, at det ansøgte vil få et markant udtryk i landskabet, og at parkeringspladserne vil medføre ikke ubetydelige terrænændringer. Mindretallet har endvidere lagt vægt på, at projektet er beliggende nær et Natura 2000- og fuglebeskyttelsesområde, og at et øget aktivitetsniveau klart vil stride mod hensynene bag udpegningen af området.

2.3. Klagens indhold

Klager har anført, at det ansøgte er i strid med fredningens formål og strider direkte mod flere af fredningens bestemmelser, blandt andet forbud mod bebyggelse, opstilling af skure og skæmmende indretninger, benyttelse som oplagsplads og terrænændringer. Klager har i den forbindelse henvist til, at fredningsnævnets afgørelse er truffet med dissens.

Det er ligeledes klagers opfattelse, at Thisted Kommune under sagen om den supplerende fredning i 2015 afgav et løfte om ikke at bebygge ejendommen yderligere, idet kommunen ifølge klager gav udtryk for, at man kun havde til hensigt at etablere en parkeringsplads og opsætte en toiletvogn. Med det ansøgte projekt brister dermed en forudsætning for den

accept af windsurfing på søens østlige tredjedel, som er indeholdt i 2015-fredningen. Ifølge klager udgør den eksisterende surfing allerede en belastning af søens natur, og klager frygter, at kommunen gradvist forsøger at nedbryde beskyttelsen af søen.

Klager har endvidere anført, at det ansøgte vil medføre en negativ påvirkning af Natura 2000-området ved Vandet Sø. Navnlig er det klagers vurdering, at der eksisterer en regelmæssig forekomst af fuglearten rørdrum i søens østlige ende, og at øget menneskelig færdsel på søen som følge af det ansøgte vil fordrive arten fra denne del af søen.

Herudover har klager anført, at det ansøgte ligger på grænsen til Nationalpark Thy, der inkluderer Vandet Sø, og som blandt andet har til formål at sikre, at udviklingen af friluftsliv og naturoplevelser sker på et bæredygtigt grundlag, samt at sårbare naturområder beskyttes mod forstyrrende færdsel og ophold. Klager finder det i den forbindelse betænkeligt, at nationalparkbestyrelsen, som tidligere engagerede sig i spørgsmålet om surfing på Vandet sø, efter klagers opfattelse er holdt uden for diskussionen om det aktuelle projekt.

Videre er det efter klagers mening ikke et argument, at projektet kan medvirke til at samle surferaktivitet på Vandet Sø og friholde områdets øvrige søer herfor, da andre regelsæt efter klagers opfattelse allerede forbyder surfing på de øvrige søer. Det er også klagers opfattelse, at der med det ansøgte lægges op til mere end blot en toiletfacilitet for surfere i perioden 1. april til 1. oktober, idet klager her henviser til beskrivelsen om det ansøgtes anvendelsesmuligheder for vandrere og cyklister.

Klager har videre anført, at det ansøgte risikerer at hindre fremtidige naturgenopretningsprojekter. Således ligger projektet inden for den økologiske forbindelseslinje, der er udlagt i kommuneplantillægget om Grønt Danmarkskort, mellem Vandet Sø i vest og det potentielle nye naturområde Skadekær mod øst. Skadekær kan ifølge klager genoprettes som et vådområde i forlængelse af Vandet Sø, og det ansøgte risikerer at lægge sig som en prop i en flaskehals mellem de to områder.

Klager har desuden bemærket, at det ansøgte kræver landzone- og byggetilladelse samt dispensation fra søbeskyttelseslinjen, og at der efter klagers opfattelse ikke er grundlag herfor.

Endelig har klager anført, at kommunen indtager en diskutabel dobbeltrolle som både ansøger og myndighed, og at kommunen med det ansøgte varetager snævre, erhvervsmæssige interesser.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har Miljø- og Fødevarerklagenævnets medlemmer deltaget: Klaus Meinby Lund (formand), fhv. landsdommer Eva Staal og landsdommer Olaf Tingleff og de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg.

3.1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis

ophævelse af en fredning, kan efter stk. 5 kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 19. april 1977 om fredning af Vester Vandet Sø med omgivelser i Øster Vandet, Vester Vandet og Vang sogn i Thisted og Hanstholm kommuner.

Om fredningens formål fremgår følgende af fredningens forside:

”Formål:

Sikre udsigt fra Thisted-Klitmøller vejen til V. Vandet sø og klitplantagen syd for denne.

Sikring af søen med omgivelser på grund af naturvidenskabelige og landskabelige værdier.”

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet følgende:

”

1. Bebyggelse skal ikke være tilladt. Dette gælder dog ikke de for driften af bestående brug nødvendige bygninger, når disse bygninger opføres i umiddelbar nærhed af eksisterende bygninger. Tegninger og situationsplan skal dog forinden påbegyndelse forelægges fredningsnævnet til godkendelse.

[...]

3. Opstilling af skure, boder, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.

[...]

5. Arealerne må ikke benyttes til oplagsplads.

[...]

9. Beplantning med busk- og trævegetation må ikke finde sted uden de påtaleberettigedes godkendelse.

10. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.”

Om baggrunden for fredningen fremgår det, at den er vedtaget efter forslag fra Danmarks Naturfredningsforening. Det er anført i fredningsforslaget, at fredningen dels bør sikre søen som sådan med dens landskabelige betydning og naturmæssige særpræg, dels bør sikre omgivelserne mod skæmmende bygningsmæssige og beplantningsmæssige ændringer.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets flertal finder, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Nævnet skal derfor tage stilling til, om der bør meddeles tilladelse til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at der kan være tale om et sådant tilfælde, der kan begrunde en dispensation til det ansøgte, dog ikke containeropbevaring. Flertallet finder, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål og har endvidere lagt vægt på, at det ansøgte vil understøtte området rekreative brug, vil forbedre trafikforholdene, og ikke

væsentligt vil berøre udsigten fra Klitmøllervej over søen. Flertallet finder, at der ikke kan dispenseres til containere til udstyrsopbevaring, da det vil være i strid med fredningsbestemmelserne, og der ikke er særlige grunde, der taler for at meddele dispensation.

Et mindretal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet (Eva Staal og Olaf Tingleff) finder, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, men at der ikke bør meddeles dispensation til projektet. Mindretallet har lagt vægt på projektets omfang, herunder størrelsen af bygningen og parkeringsfaciliteterne og den afskærmende beplantning, samt på placeringen meget tæt på søen. Mindretallet finder, at projektet vil medføre en betydelig ændring af området, og at projektet må forventes at medføre uønsket øget aktivitet og trafik ved søen.

Et mindretal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet (Pelle Andersen-Harild) finder, at det ansøgte strider mod fredningens formål, og at der derfor ikke er hjemmel til at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Efter § 50, stk. 3 kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Ifølge § 50, stk. 4 skal det fremgå af fredningsnævnets afgørelse, at betingelserne i stk. 2 og 3 er opfyldt.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophæver og hjemviser afgørelsen til fornyet behandling hos Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del. Nævnet har lagt vægt på, at vurderingen efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 skal foretages af fredningsnævnet selv, og det er nævnets opfattelse, at denne vurdering ikke kan anses for foretaget ved den blotte henvisning til væsentlighedsvurdering foretaget af ansøger. Ved den fornyede behandling skal fredningsnævnet foretage sin egen selvstændige vurdering af, hvorvidt dispensation til det ansøgte er i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3. Nævnet henviser i den forbindelse fredningsnævnet til evt. at søge assistance hos Miljøstyrelsen.

Et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at der efter flertallets foreløbige vurdering kan være tale om et sådant tilfælde, at der bør meddeles delvis dispensation til det ansøgte, dog ikke containeropbevaring, forudsat at der ved fredningsnævnets fornyede vurdering af det ansøgte påvirkning af Natura 2000-område og bilag IV-arter ikke findes forhold i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det understreges af Miljø- og Fødevarerklagenævnets flertal, at der ikke med denne afgørelse er taget endeligt stilling til, hvorvidt der kan meddeles delvis dispensation til det ansøgte.

3.2. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig dels afgørelse af 4. januar 2021 for så vidt angår udstyrsopbevaring inden for fredning på matr. nr. [m1], i Thisted kommune, til et afslag.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig dels afgørelse af 4. januar 2021 for så vidt angår etablering af toiletbygning, parkeringspladser, indkørsel og skærmende beplantning inden for fredning på matr. nr. [m1], i Thisted kommune, og hjemviser sagen til fornyet behandling ved fredningsnævnet.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1329 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] <https://www2.blst.dk/nfr/02434.01.pdf> (<https://www2.blst.dk/nfr/02434.01.pdf>).

[5] Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsnr.: NMK-520-00038

[6] Fredningsnævnets sagsnr.: FS 30/2010

[7] Fredningsnævnets sagsnr.: FN-NJN-9-2016

[8] Fredningsnævnets sagsnr.: FN-NJN-47-2017. Stadfæstet af Miljø- og Fødevareklagenævnet i sagsnr.: 18/04880

[9] Fredningsnævnets sagsnr.: FN-NJN-9-2016

Sag:

21/01507

Dato:

27. oktober 2023.

Emner:

NBL - fredningso...

Highlight:

 Vis/skjul highlight

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)